بنام یگانه هستی

سئوالات دروس البلاغة

۱)-فصاحت را لغتا واصطلاحا تعریف کنید.
رلغت بمعنای بیان وظهور است مثل که گفته شده افصح الصبی .در اصطلاح
ت برای کلمه ،کلام ومتکلم.

۲)-فصاحت کلمه راتعریف کنید .
سالم بودن کلمه ازتنافرحروف ،مخالفت قیاس وغرابت.

(۳)-تعریف تنافرحروف رابامثال بنویسید.
وصفیی است ایجاد می کند سنگینی اش را برزبان ودشوارشدن سخن رابا آن مثل الظش
شن

۴)-مخالفت قیاس رابامثال تعریف کنید.
آن که کلمه برخلاف قانون صرفی بیاید.مثل بوقات که جمع بوق برخلاف قیاس
آمده است که بایدابواق می امد(فان یک یعتر الناس سیقا لدوله *ففی الناس برقات لها

(۵)-غرابت رابا مثال تعریف کنید. جواب:
معنای کلمه ظاهر وآشکار نباشد.مانندتکاکأیجای افرنقع. احیتم

(۶)-تعریف فصاحت کلام را بامثال بنویسید.
:آنست که کلام سالم باشدازتنافرکلمات مجتمعه ازجهت تالیف وتعقیدهمراه بافصیح
مثل ع" فی رفع عرش الشرع مثلک یشرع.که جندین کلمات متنافر درآن جمع شده اند.

(۷)-تنافررا بامثال تعریف کنید .
:وصفیی است درکلام ایجاد می کند سنگینی اش را برزبان ودشوارشدن سخن رابا آن
-فی رفع عرش الشرع مثلک یشرع.که چندین کلمات متنافر درآن جمع شده اند.

(۸)-ضعف تالیف رابامثال تعریف کنید .
:آنکه کلام برخلاف قانون نحوی بیاید.مثل اضمار قبل الذکر لفظاورتبتا درکلمه ی بیاید ع-
بنوه ابالغیلان عن کبر.که ضمیربنوه به اباالغیلان راجع است .

سئوال (۹)-تعقیدرا با مثال تعریف کنید .
جواب:آنکه دلالتش برمعنایش پوشیده باشد ازجهت لفظ ویاازجهت معنا.نشرالملک السنته .
منظور جاسوسهایش هستند که باید گفته می شد نشرعیزنه(جاسوس)

سئوال(۱۰)-تعقید برچندقسم است؟نامبرده بامثال تعریف کنید .
جواب:بردوقسم است (۱)لفظی :آنکه خفاازجهت لفظ باشد بسبب تقدیم یاتاخیرویا فصل(جفخت وهم لایجفخون بها الخ)که در اصل جفخت بهم شیم دلائل علی الحسب الاغر است
(۲)معنوی آنکه خفاازجهت معنا باشد بسبب بکاربردن مجاز وکنایات مانند: نشرالملک السنته
منظور جاسوسهایش هستند که باید گفته می شد نشرعیونه

سئوال ۱۱)ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید {ساطلب بعدالدارعنکم لتقربوا*وتسکب عینای الدموع لتجمدا }
جواب:نزدیک است که طلب کنم دوری دیارتان را تانزدیک شوید .واشک میرزند دیدگانکم تا بخشکند. این شعررا مثال برای تعقیدمعنوی که ثانیه امدست آورد.
سئوال (۱۱)-فصاحت متکلم را تعریف کنید .
جواب: نیروی است اندرونی که با آن گوینده توانایی پیدا می کندبربیان مقصودش همراه بافصاحت .

سئوال(۱۲)-تعریف لغوی واصطلاحی بلاغت را بنویسید.
جواب:درلغت به معنای وصول وانتها است مانندبلغ فلان مراده .ودر اصطلاح:وصفی است برای کلام ومتکلم.

سئوال(۱۳)- بلاغت کلام را تعریف کنید
جواب:برابرشدن کلام با مقتضاء حال مخاطب همراه با فصاحت .

سئوال(۱۴)-حال ومقتضی را توضیح دهید.
جواب:حال :به آن مقام هم می گویند .همان وضعیتی است که برانگیخته می کند متکلم را تاایراد کند کلام را بر یک روش بخصوصی.
مقتضی :به آن اعتبارمناسب هم می گویند.همان صورتی است مخصوص که برآن ایراد می کند متکلم سخنش را .

سئوال(۱۵)-بلاغت متکلم راتعریف کنید . .
جواب:نیروی است اندرونی که با آن گوینده توانایی پیدا می کندبربیان مقصودش همراه بابلاغت .

سئوال(۱۶)-اصطلاحات ذیل با چه علومی فهمیده می شوند ؟ ۱-تنافر ۲-مخالفت قیاس ۳-ضعف تالیف وتعقید لفظی .۴-غرابت ۵-تعقید معنوی ۶-احوال ومقتضیاتش.

جواب:به ترتیب اعداد .باذوق-باصرف-باعلم نحو-باکثرت آگاهی داشتن برکلام عرب -بابیان-با معانی.

علم معانی

سئوال (۱۷)-تعریف علم معانی را بامثال بنویسید.

جواب:علمی است که با آن شناخته می شود احوال(رازهای) زبان عربی ،آن رازهای که مطابق باشند با مقتضای حال.مانندابن آیه مبارکه : اناﻻندری اشراریدبمن فی الارض ام ارادبهم ربهم رشدا.

سئوال(۱۸)-اقسام کلام را نام برده وسپس تعریف کنید.

جواب:کلام بردوقسم میشود (۱) خبر:آنست به گوینده آن میتوان گفت راست میگوید یادروغ مثل سافرعلی.

(۲) انشاء: آنست به گوینده آن نمیتوان گفت راست میگوید یادروغ مثل سافریاعلی.

سئوال(۱۹)-مراد ازصدق خبروکذبش چیست؟

جواب:صدق"مطابق باواقع باشد.کذب:مطابق باواقع نباشد.

سئوال(۲۰)-ارکان جمله را نوشته وآنهارا چه نام می نهند ؟ بنویسید.

جواب:رکن اول محکوم علیه ورکن دوم محکوم به .محکوم علیه رامسندالیه می نامند که فاعل ،نایب فاعل ومبتدای که دارای خبر باشدواقع میگردد.ومحکوم به رامسند می نامند که فعل ومبتدای قسم دوم واقع میگردد.

سئوال(۲۱)-خبربرچند قسم است ؟ نام ببرید.

جواب:بردوقسم است ۱-جمله فعلیه ۲- جمله اسمیه .

سئوال(۲۲)-جمله اسمیه وفعلیه برای چه معنای وضع گردیده اند ؟ توضیح دهید .

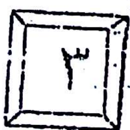
جواب: فعلیه" برای افاده حدوث درزمان معین(اززمانه های سه گانه) وضع گردیده است.

اسمیه" فقط درجهت ثبوت مسند برای مسندالیه وضع گردیده است مانند الشمس مضیئه .

سئوال(۲۳)-اسم وفعل چه زمانی معنای تجدد میدهند؟ بامثال بنویسید .

جواب:فعل گاهی مجازا بمعنای استمرار می آیدمانند صیغه« یتوسم» که درشعرآمده است . عریفهم یتوسم .

اسمیه گاهی بمعنای استمرار می آیدمانند«العلم نافع »یعنی علم همیشه سودمند است.

سئوال(۲۴)-اصل درخبرچیست؟ بامثال بنویسید.
جواب:برای فایده رساندن به مخاطب حکمی را مانند«حضرالامیر»

سئوال(۲۵)-گاهی خبربرای اغراض دیگر (یعنی بمعانی مجازی)می آید،آنهارا نام ببرید.
جواب: ۱-استرحام .۲-اظهار ضعف.۳-اظهار تحسر.۴-اظهارفرح .۵-اظهار سرور. ۶-توبیخ.

سئوال(۲۶)-مخاطب برچند نوع است ؟ هریکی را با مثال تعریف کرده ونیزبیان دارید آنهارا چه نام می نهند؟
جواب:برسه قسم ۱ اگر مخاطب نسبت به حکم خالی الذهن باشد باید کلام را خالی از تاکید آورد .ماننداخوک قادم به این قسم ابتدایی گویند. ۲- اگر مخاطب نسبت به حکم متردد باشد در کلام تاکید آوردن خوب است مانند ان اخاک قادم به این قسم طلبی گویند
.۳- اگر مخاطب نسبت به حکم منکر باشد در کلام تاکید آوردن واجب است مانند والله ان اخاک لقادم . به این قسم انکاری می گویند.

سئوال(۲۷)-اقسام انشاء را نام ببرید . جواب:بردوقسم است ۱- طلبی ۲-غیر طلبی .

سئوال(۲۸)-انشاء طلبی را تعریف کرده واقسام آن را نام ببرید .
جواب:مطلوبی را استدعاء وطلب می کند که در وقت طلب حاصل نشده باشد.وبرپنج قسم است ۱-امر ۲- نهی ۳-استفهام ۴-تمنی۵-نداء.

سئوال(۲۹)-امرراتعریف کرده وصیغه های آن را با مثال بنویسید.
جواب:امر" طلب انجام کار است (ازغیر)بنابر استعلاء.وچهار صیغه دارد.۱-فعل امر" مثال خذالکتاب بقوه.۲-مضارع بالام امر" لینفق ذوسعه"۳-اسم بمعنای امر مثل" حی علی الفلاح.۴-مصدر که بجای فعل امر بیایدمانند"سعیا فی الخیر.

سئوال (۳۰)-شش تا ازمعانی مجازی امررابامثال بنویسید.
جواب:گاهی امر بمعنای مجازی می آید که از مقام وسیاق کلام فهمیده می شود مانند ۱ - دعاء:اوزعنی۲-التماس اعطنی الکتاب. ۳-تمنی الا ایهاالليل طویل الانجلی..۴-ارشاد اذاتداینتم بدین الی اجل مسمی فاکتبوه.۵- تهدیداعملوا ماشئتم ۶-تعجیز. مانندیالبکرانشروالی کلیبا

سئوال ۳۱-ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید . یالبکرانشروالی کلیبا * یالبکراین این الفرار
جواب: ای بکریها آزاد کنید برمن سگهایتان را ای بکریها کجاوکجا فرار می کنید.دراین شعر امر بمعنای مجازی که تعجیزباشد بکار برده شد ه است.

سئوال ۳۲-تعریف نهی رابامثال بنویسید.
جواب:نهی" طلب انجام کار (از غیر) است بنابر استعلاء.ویک صیغه ی دارد .مضارع با لای نهی است .مانند لاتفسدوا فی الارض.

سئوال ۳۳-معانی مجازی نهی رابامثال بنویسید .
جواب:گاهی نهی بمعنای مجازی می آید که از مقام وسیاق کلام فهمیده می شود مانند۱-دعاء :لاتشمت بی الاعداء ۲-التماس :کسیکه باتودرمقام مساوی باشد مانند .لاتبرح من مکانک حتی ارجع الیک .۳-تمنی مثل کلمه لاتطلع که در شعر آمده است. ۴-تهدیدکه به خادمش می گوید لاتطع امری .

سئوال ۳۴- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.یالیل طل یانوم زل *یاصبح قف لاتطلع .
جواب:ترجمه :ای شب (برایم)طولانی باش ای خواب (از دیدگانم)زایل شو ای سپیده دم دیگه ایست وطلوع نکن . دراین شعرنهی بمعنای مجازی که تمنی باشد بکار برده شده است.

سئوال ۳۵-استفهام رابامثال تعریف کنید.
جواب:برای طلب ودرخواست فهمیدن چیزی می آید اسافر علی ؟

سئوال ۳۶-حروف استفهام رانام برده وتعریف هریکی را بامثال بنویسید.
جواب:حروف استفهام عبارتند از همزه -هل-ما-من-متی-ایان-کیف-این -انی-کم-ای.
۱-همزه برای طلب تصورویا تصدیق می آید مانند،اعلی مسافر ام خالد ؟
۲-هل: برای طلب تصدیق می آید مانند.هل جاءصدیقک؟
۳-ما:برای طلب تشریح کردن اسم می آید.ماالمسجد-او اللجین؟
۴-من :برای طلب ذوی العقول بکار می رود . مانند من فتح مصر؟
۵-متی:برای طلب تعیین زمان در ماضی یا مستقبل می آید.مانند.متی جئت ومتی تذهب؟
۶-ایان : برای طلب تعیین زمان مستقبل درجای که ترس وجود داشته باشد می آید.مانندایان یوم القیمة.؟
۷-کیف : برای طلب تعیین حال می آید .مانند کیف انت ؟
۸-این : برای طلب تعیین مکان می آید.مانندآین تذهب ؟
۹-انی: بمعنای کیف می آید مانند.انی یحی هذه الله بعد موتها. گاهی بمعنای «من این » می آید مانندیامریم انی لک هذا- بمعنای متی می آید مانندزرانی شئت.
۱۰-کم: برای طلب تعیین عدد مبهم می آید .کم لبثتم ؟
۱۱-ای: برای طلب تمیزوجدا کردن یکی ازدوشریکه دریک شیء عام می آید .مانند ای الفریقین خیر مقاما.

سئوال۳۷-قوله :فالهمزه لطلب التصور والتصدیق الخ مطلب تصوروتصدیق رابا مثال نوشته ومسئول عنه ومعادل را در ضمن مثال بنویسید.

جواب:تصور :برای فهمیدن مفرد می اید اعلی سافر ام خالد؟ تصدیق برای فهمیدن نسبت می اید اسافر علی ؟مسئوال عنه در تصورهمان جمله ی است که بعد همزه استفهام می آید ومعادل همان جمله ی است که بعد از ام متصل می آید. مانند أانت فعلت هذا ام یوسف؟ أانت فعلت هذا مسئول عنه است یوسف معادل است

مسئوال عنه در تصدیق همان نسبت است ومعادل ندارد اگر ام بیاید بمعنای بل می شود .

سئوال ۳۸-شش مورد ازمعانی مجازی الفاظ استفهام را با مثال بنویسید.

جواب: گاهی حروف استفهام ازمعانی اصلی خارج گردیده وبمعنای مجازی بکار می روند.مانند

۱-همزه "که برای تسویه می می آید .سواء علیهم االنذرتهم

۲-هل"برای نفی می آید مانند هل جزآء الاحسان الا الاحسان .

۳-همزه "برای انکار می اید . اغیر الله تدعون ؟

۴-هل"برای تشویق می آید مانند هل ادلکم علی تجاره .

۵-مَن:برای تعظیم می آید مانند من ذالذی یشفع عنده.

۶-همزه"برای تحقیر بکار می رود .مانند اهذالذی مدحته کثیرا .

سئوال ۳۹-تمنی را با مثال تعریف کنید .

جواب:طلب کردن چیزی دوست داشتنی که امید به دست آوردن اورا ندارد چونکه آن چیز محال است یا بعید الوقوع .ماننلیت الشباب یعود .

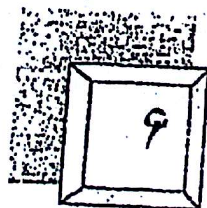
سئوال ۴۰-چه زمانی به تمنی ترجی می گویند ؟ وچندتا حروف اصلی وغیر اصلی دارد؟ با مثال بنویسید.

جواب:زمانیکه آن چیز وشیئ متوقع الحصول باشد بمعنای ترجی می آید که از آن تعبیر به عسی یا لعل میشود . مانند لعل الله یحدث بعد ذلک امرا .

تمنی دارای چهار حرف است یکی اصلی که لیت باشد و سه تای دیگر غیر اصلی که عبارت است از هل مانند فهل لنا من شفعاء . ولو مانند فلو ان لنا کره . و لعل مانند -ع-لعلی الی من قدهویت اطیر.

سئوال ۴۱- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.الالیت الشباب یعود یوما*فاخبره بما فعل المشیب .

جواب:ترجمه "ای کاش که روزی جوانی برمیگشت پس خبرش(شکایت) میکردم از دست آنچه که پیری با من کرد .علت آوردنش مثال است برای تمنی که کلمه لیت الشباب باشد.

سئوال ۴۲- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.اسرب القطا هل من یعیرجناحه*لعلی الی من قدهویت اطیر.

جواب:ترجمه "ای گروه پرندگان آیا از میان شما کسی است که امانت دهد بالهایش را،شایدبسوی عشقم که دلم اسیرش است پرواز کنم .این شعر را برای اینکه لعل بمعنای تمنی است آورد.

سئوال ۴۳-نداء را با مثال تعریف کرده وادوات نداءرا نام ببرید.

جواب:نداء"به خود متوجه گرداندن کسی را با حرفی که قایم مقام ادعو است مثل یاعبدالله.
حروف نداءعبارتند:یا -همزه -ای -آ-ایا- هیا -وا.

سئوال ۴۴- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.اسکان نعمان الاراک تیقنو *بانکم فی ربع قلبی سکان.

جواب:ترجمه "ای ساکنین وادی اراک یقین داشته باشید به اینکه یقیناشمادر ژرفای قلبم جای دارید . این شعر را برای اینکه گاهی بعید را به علت دوست داشتن واستحضارش در ذهن متکلم به منزل قریب قرار داده و همزه را اولش می آورند مانند اسکان....

سوال -معانی مجازی الفاظ نداء را نام ببرید.

جواب:۱-اغرا.۲-زجر.۳-تحیروتزجر۴-تحسروتوجع ۵-تذکر.

سئوال۴۵- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.افوادی متی المتاب الما*تصح والشیب فوق رأسی الما.

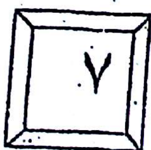
جواب:ترجمه"ای دل غافلم کی توبه میکنی آیا تو متوجه نیستی که پیری بالای سرت می درخشد. دراین شعرحرف نداء «أ» بمعنای مجازی که زجر باشد بکار برده شده است

سئوال۴۶- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.اباقبر معن کیف واریت جوده *وقدکان منه البروالبحرمُترعا.

جواب:ترجمه"ای قبرمعن چگونه پنهان نمودی سخاوتش را وحال که از خوبی هایش خشکی ودریا پر اند. دراین شعرحرف نداء «ایا» بمعنای مجازی که تحسر وتوجع باشد بکار برده شده است

سئوال ۴۷- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.ایامنزلی سلمی سلام علیکما *هل الازمن اللاتی مضین رواجع .

جواب:ترجمه"ای منزل گاه سلمی سلام باد بر شما ایا روزگار گذشته بر می گردند؟ دراین شعرحرف نداء «ایا» بمعنای مجازی که تذکر باشد بکار برده شده است

سئوال ۴۸-ذکروحذف راتعریف کنید.ذکر"هرگاه بخواهیم باسخن خویش به مخاطب (سامع)حکمی را برسانیم پس هرلفظی که بر آن معنا ومفهوم دلالت کند بایدآن را ذکر آورد. حذف"هرلفظی که فهمیده شود از کلام وسخن گفتن بقیه کلمات (مثل قرینه)آنجا باید حذف آورد .

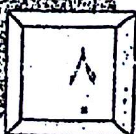
سئوال۴۹-دواعی {انگیزه های}ذکررانام ببرید.
جواب:عبارتند ۱-زیادتی تقریروایضاح۲-قلت ثقه ۳-تعریض به کودن بودن سامع ۴-تعجب وقتیکه حکم غریب باشد.۵-تعظیم وهانت .

سئوال ۵۰-هفت موردازدواعی حذف را نام ببرید.
جواب:۱-پوشیدن امر را از غیر مخاطب ۲-تاتی الانکار عندالحاجه ۳-آزمودن آگاهی سامع ۴-تنبیه کردن بر تعیین محذوف ۵-ضیق مقام۶-تعظیم وحقارت ۷-محافظت بروزن وسجع .

سئوال۵۱- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.قال لی کیف انت قلت علیل*سهردائم وحزن طویل.
جواب:ترجمه "برایم گفت چطوری ؟گفتم مریضم همیشه بیدارم وغمم طولانی است .این مثالی است برای حذف که انا در انا علیل حذف شده است .

سئوال ۵۲- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.فقطلبنا فلم نجد لک فی السو*دد والمجدوالمکارم مثلا .
جواب:ترجمه پس جستجوکردیم ونیافتیم برایت در بزرگی ،سخاوت وعزت هم مانندی. این مثالی است برای حذف که لک در قدطلبنا حذف شده است .

سئوال۵۳-تقدیم وتاخیررا توضیح دهید .
جواب:معلوم ومشخص است که امکان ندارد با همه اجزاء کلام یک دفعه سخن گفت بلکه بعضی تقدیم می آید وبعضی تاخیر .
ازلحاظ تقدیم وتاخیر کلمات هیچ یکی بر دیگری برتری ندارد مگر اینکه انگیزه وفراخوانی باشدبر تقدیم بعضی از کلمات بر بعضی مثل تشویق متقدم برکلمات متاخر. مانند این شعر والذی حارت البریه فیه+ حیوان مستحدث من جمادکه مصرع اول مشوق برمصرع دوم است .

سئوال ۵۴- پنج مورد از دواعی تقدیم را نام ببرید .

جواب: ۱- تشویق اولی بر متاخر ۲- تعجیل مسرت، اولی بر دومی ۳- سلوک السبیل الترقی (پی مودن راه پلکانی مثل از عام به خاص رفتن) ۴- تقویه الحکم ۵. تخصیص .

سئوال ۵۵- ترجمه شعر ذیل را نوشته و علت آوردن آن را بنویسید. والذی حارت البریه فیه + حیوان مستحدث من جماد.

جواب " ترجمه " آن چیزیکه حیران مانده اند خلائق درفهم آن، حیوانی است بوجود آمده از جمادات . (یعنی حشر ونشر)

علت آوردن این شعر مثالی است برای دواعی تقدیم" تشویق مصرع اولی بردومی .

سئوال ۵۶- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید اذانطق السفیه فلاتجبه +فخیرمن اجابته السکوت .

جواب "ترجمه زمانیکه (باتو)صحبت کند نادان جوابش را نده ،پس بهترین جواب برایش سکوت است .

علت آوردن :محافظت بروزن وسجع .

سئوال ۵۶-معرفه ونکره را با مثال تعریف کنید .

جواب "زمانیکه تعلق گرفت غرض وهدف متکلم به فهماندن مخاطب و ربط کلام به یک چیزی مشخصی بود پس آنجا جایگاه معرفه است وزمانیکه هدف متکلم غیر معین بود پس آنجا جایگاه نکره است . مثال معرفه انا رجوتک فی هذالامر مثال نکره . جاء ههنا رجل

سئوال ۵۷- معرفه ها را نام ببرید .

جواب : ضمیر — علم- اسم اشاره — اسم موصول — معرفی با الف ولام — مضاف به یکی از اینها — منادی .

سئوال ۵۸- ضمیر را با مثال تعریف کنید .

جواب — پس آورده می شود کلام با آن برای مشخص کردن جایگاه تکلم و خطاب وغایب مثال انا رجوتک فی هذالامر وانت وعدتنی بانجازه .

۵۹- اسم اشاره با مثال تعریف کنید.

جواب : پس آورده می شود باآن زمانیکه مشخص گردد. راهی برای حاضر کردن معنا مثل . یعنی هذا .

سئوال ۶۰- علم را با مثال تعریف کنید .

جواب " پس آورده می شود کلام با علم بخاطر حاضر کردن معنایش در ذهن شنونده با اسم خاصش مثل واذیرفع ابراهیم القواعد من البیت و اسماعیل .

سئوال ۶۱- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.کم عاقل عاقل عیت مذاهبه +وجاهل جاهل تلقاه مرزوقا . هذالذی ترک الاوهام حائره +وصیر العالم النحریر زندیقا .

جواب " چقدر انسانهای عاقل هستند که آنها را کسب معاش خسته کرده و چقدرانسانهای جاهل هستند که(میبینی) که خداوند به آنها رزق داده است . این چیزی است که گردانده اوهام را حیران وگردانده عالم ودانشمند چیره دست را بی دین .—
علت آوردن "اینکه اسم اشاره (الذی) به معنای مجازیی استغراب آمده است .

سئوال ۶۲-پنج مورد از معنای مجازی اسماء اشاره را با مثال نام ببرید . .
جواب " ۱-(کمال العنایه)توجه کامل . هذالذی تعرف البطحا وطأته........۲- اظهار استغراب هذالذی ترک الأوهام حائره +وصیرالعالم النحریر زندیقا.۳-بیان حالت فی القرب والبعد هذایوسف.۴-بمعنای تعظیم.ذلک الکتاب لاریب فیه ۵-بمعنای تحقیر فذلک الذی یدع الیتیم .

سئوال ۶۳- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید. هذالذی تعرف البطحا وطأته+ والبیت یعرفه والحل والحرم .
جواب "این آقا (زین العابدین)را سرزمین حجاز می شناسد (حتی)ردپایش را، کعبه الله ا ورا می شناسد ،حل و حرم اورا می شناسند .
علت آوردن "هذا اسم اشاره است بمعنای مجازی که کمال عنایت باشد آمده است .

سئوال ۶۴- موصول را با مثال تعریف کنید .
جواب "پس کلام یا او (موصول) زمانی آورده میشود مشخص گردد راهی برای حاضر کردن معنا مانند "الذی کان معنا امس مسافر .

سئوال ۶۵- معنای مجازی موصول را نام ببرید
جواب "۱-تعلیل ۲-اخفاامر از غیر مخاطب ۳-تنبیه بر خطاب .۴-تفخیم شان محکوم به ۵-به معنای تهویل تعظیما وتحقیر ا ۶-تهکم .

سئوال۶۷- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.واخذت ماجادالامیر به +وقضیت حاجاتی کماهوی.
جواب "ترجمه دریافت کردم آنچه را که به من بخشید امیر، و نیازهایم رابرآورده کردم همانطوریکه دوست داشتم .
علت آوردن (ما) اسم موصول دراین شعر برای اخفاء امر از غیر مخاطب آمده است .

سئوال ۶۸- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.ان الذین ترونهم اخوانکم یشفی غلیل صدورهم ان تصرعوا .
جواب "همانا کسانی را که گمان می کنید که آنها برادرانتان هستند. (برعکس)تشنه اند (آنان) ،اندرون قلبهایشان که شما هلاک شوید .
علت آوردنش " الذی دراین شعر بمعنای مجازی که تنبیه بر خطا باشد آمده است.

سئوال ۶۹- محلی باالف ولام را با مثال تعریف کنید .وبرچندقسم است ؟
جواب "زمانی کلام با آن آورده می شود که هدف وغرض از خود جنس باشد.الانسان حیوان ناطق
اقسام (ال) ۱-جنسیه ۲-عهدیه ۳-استغراقیه

سئوال ۷۰- مضاف را با مثال تعریف کنید .
جواب "زمانی کلام باآن آورده می شود که تعین گردد راه وچاره ای برای احضار معنایش .مانند کتاب سیبویه .

سئوال ۷۱-معانی مجازی مضاف را نام ببرید.
جواب " ۱-تعذرتعدد(شمارش)۲-خارج شدن ازترس پشت سرهم بودن تقدیم بعضی بربعضی دیگر ۳-برای تعظیم مضاف ۴-تحقیر مضاف ۵- اختصار برای ضیق مقام .

سئوال ۷۲- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.هوای مع الرکب الیمانین مصعد +جنیب وجثمانی بمکه موثق.
ترجمه "عشق وهوسم همراه سواران یمن در حال رفتن است +جان ودلم به مکه چسپیده است.
علت آوردن شعر "مختصر آوردن شعربود (با حذف کردن بعضی از کلمات شعر مثل مهوی ومحبوبی و..)

سئوال ۷۳-منکر را با مثال تعریف کنید .
جواب "زمانی با آن کلام آورده میشود که شناخته ومعلوم نباشد برای مخاطب از آن عنوان خاصی مثل یارجل .

سئوال ۷۴-معانی مجازی نکره را بنویسید .
جواب " ۱- برای تکثیروتقلیل۲- تعظیم وتحقیر ۳- عموم بعد از نفی ۴- قصدفرد معین ۵- اخفاء امر .

سئوال ۷۵- ترجمه شعرذیل را نوشته وعلت آوردن آن را بنویسید.له حاجب عن کل امر یشینه +ولیس له عن طالب العرف حاجب .
جواب "برایش ازهرعیب ونقص نگاه بانی است ونیست برایش از طالب عرف نگاه بانی.
مطلب "اینکه کلمه حاجب در مصرع اول برای تعظیم است ودرمصرع دوم برای تحقیر .

سئوال ۷۶-مطلق ومقید را تعریف کنید.
جواب "مطلق آنست که تعلق نگیرد حکم را هیچ گونه قیدی.
مقید آنست که تعلق گیرد حکم را قیدی ازقیودات که اگرآن قید رعایت نگردد مطلوب وفایده از آن جمله فوت می گردد.

سئوال ۷۷-اسباب تقیید را نام ببریرد .
جواب "تقیید با موارد ذیل تعلق می گیرد ۱-مفاعیل ۲-نواسخ ۳-شرط ۴-نفی ۵-توابع.

سئوال ۷۸-قوله "فالتقیید بها لبیان نوع الفعل اوماوقع علیه اوفیه او لاجله اومقارنت اوبیان المبهم من الهیله والذات اوبیان عدم شمول الحکم . مطلب کلمات خط کشیده را بنویسید .
جواب"- فالتقیید بها لبیان نوع الفعل(مفعول مطلق مانندا کرمت اکرام اهل الحسب) اوماوقع علیه(مفعول به مانند حفظت القرآن) اوفیه (مفعول فیه مانند جلست امامک)او لاجله(مفعول له مانند ضربت تادیبا) اومقارنته(مفعول معه مانند سرت وطریق المدینه) اوبیان المبهم من الهیئه والذات (مانند ضربت قائما وطبت نفسا)اوبیان عدم شمول الحکم(دروصف مخصص مانندجائنی رجل عالم)

سئوال ۷۹-نواسخ را تعریف کرده وافعال نواسخ را نام ببرید .
جواب "تقییدآوردن با نواسخ برای اهدافیست که آن را افعال نواسخ اداء میکنند ومی رسانند . مانند معنای استمراریا حکایت از زمان که در« کان» است .
افعال نواسخ عبارتنداز:ظل-بات-اصبح-امسی-اضحی-دام-کاد-کرب-اوشک-وجد-الفی-دری .
[illegible]

سئوال ۸۰-شرط را با مثال تعریف کنید .
جواب " مقید کردن جمله را با حروف شرط برای اهدافیست که آن را حروف شرط اداء میکنند ومی رسانند مانند لوشئنالهدیکم اجمعین .

سئوال ۸۱-ازحروف شرط لو-ان اذا-برچه چیزی داخل میشوند ؟
جواب "ان واذا بر استقبال داخل می گردند . لوبرای شرط در ماضی می آید .

سئوال ۸۲- نفی را تعریف کرده وحروف نفی را نام ببرید .
جواب " مقید کردن جمله با حروف نفی برای اهدافیست مخصوص که آن را حروف اداء میکنند و می رسانند.
حروف نفی عبارتند از "لا-ما-ان-لن-لم -لما-

سئوال۸۳-توابع را تعریف کنید و اقسام آن را نام ببرید .
جواب"مقید کردن جمله با توابع برای اهدافیست که قصدکرده میشودازمعنا ومفهوم توابع .
توابع عبارت است از وصف ۲-عطف بیان ۳-عطف نسق ۴-بدل

سئوال ۸۴-نعت برای چه چیزهای (قیودات)بکاربرده می شود ؟
جواب"نعت برای موارد ذیل بکار می رود . تمیز "مانندحضرعلی الکاتب .کشف "مانند الجسم الطویل العریض العمیق . تاکید"مانند تلک عشره کامله . مدح"مانند حضرخالدالهمام -ذم مانند وامرأته حماله الحطب -ترحم"مانند ارحم خالدالمسکین .